

Тема уроку. Тематична контрольна робота. Світ української поезії: В.Сосюра, Б. Олійник, В. Підпалій, І. Малкович.

Мета: за допомогою запропонованих завдань виявити в учнів рівень знань, умінь та навичок з вивченої теми, закріпити їх; розвивати увагу, пам'ять, спритність, рішучість, кмітливість, уміння акумулювати отримані знання і застосовувати їх під час виконання завдань; виховувати працьовитість, наполегливість, старанність, силу волі, пунктуальність, інтерес до наслідків власної праці.

Тип уроку: контроль і корекція знань, умінь та навичок.

Засоби навчання: тестові завдання і питання для самоконтролю за темою у трьох варіантах з різними рівнями навчальних досягнень учнів.

Методична література: Чупринін О.О. Усі уроки української літератури у 8 класі. – Х.: Вид.група "Основа", 2009. – 605 с. (Серія "12-річна школа") журнали «Вивчаємо українську мову та літературу», «Українська мова та література» та ін.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Оголошення теми та мети уроку. Мотивація навчальної діяльності.

III. Пояснення вчителем питань, які стосуються проведення тематичної контрольної роботи.

IV. Завдання для тематичної контрольної роботи.

Варіант 1

Початковий рівень

1. Укажіть, до якого твору належить наведений фрагмент.
Життю – ні кінця ні начала,
І вічно по колу землі:
Комусь лебеді від'ячали,
Когось – веселять журавлі.
А) В. Сосюра "Сад";
Б) В. Підпалый "Тиха елегія";
В) Б. Олійник "Вибір";
Г) В. Підпалый "Запросини".
2. Укажіть, до якого твору належить наведений фрагмент.
Я розкажу тобі таке,
Чого не зможе інший,
Бо таємницею володіємо
Я та ніч...
А) В. Сосюра "Васильки";
Б) В. Підпалый "Запросини";
В) Б. Олійник "Вибір";
Г) В. Малкович "Музика, що пішла".
3. Про кого Олесь Гончар сказав: *"Сила його слова, справжній гуманізм його лірики – в природності, в чистосердечному довір'ї до людини, в безмежній відданості їй. Мабуть, тільки значна, непересічна особистість може дозволити собі розкіш розмовляти з людьми своїм природним голосом – голосом правди, пристрасті, чистої, непідробної любові"*?
А) про В.Сосюру;
Б) про Б.Олійника;
В) про В.Підпалого;
Г) про І.Малковича.
4. Укажіть мотиви, якими пройнята поезія В.Підпалого "Запросини".
А) уславлення патріотизму, віри у майбутнє своєї держави;
Б) уславлення оптимізму, упевненості в собі й відчуття правильно обраного шляху;
В) засудження самовпевненості ліричного героя;
Г) піднесення творчої й натхненної праці.
5. Вірш, який став причиною найгостріших звинувачень поета в націоналізмі;
А) В. Сосюра "Сад";
Б) І. Малкович "Свічечка букви Ї";
В) В. Підпалый "Тиха елегія";
Г) В. Сосюра "Любіть Україну".
6. Вкажіть вид лірики поезії І. Малковича "З янголом на плечі".
А) філософська;
Б) інтимна;
В) громадянська;
Г) пейзажна.
7. Укажіть символічне число, яке повторюється в поезії В. Підпалого "Запросини".
А) три;
Б) сім;
В) дванадцять;
Г) один.

8. Вкажіть правильне твердження:
 А) поезія В. Підпалого "Запросини" – запрошення на свято.
 Б) "Тиха елегія" В. Підпалого – прозовий твір;
 В) у поезії "Запросини" В. Підпалого наявні елементи казки;
 Г) "Музика, що пішла" І. Малковича – драматичний твір.
9. Укажіть правильне визначення. **Амфібрахій** – це
 А) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на першому складі;
 Б) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 В) трискладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 Г) трискладовий віршовий розмір з наголосом на третьому складі.
10. Укажіть правильне визначення. **Ямб** – це
 А) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на першому складі;
 Б) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 В) трискладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 Г) трискладовий віршовий розмір з наголосом на третьому складі.

Середній рівень

1. Установіть відповідність між поданим фрагментом і назвою твору.
А) "Коли мене питають: "Україну
чи зможеш ти забути на чужині?" –
Кричу: "Кладіть отут у домовину
живим!.. Однаковісінько мені".	
Б) "Любіть у коханні, в труді, у бою,
як пісню, що лине зорею,
Всім серцем любіть Україну свою –
і вічні ми будемо з нею".	
В) "бо кажуть дитино
що мова наша – солов'їна
гарно кажуть".	1. В. Сосюра "Любіть Україну";
2. В. Підпалый "Тиха елегія";
Г) "О мамо, тату, як спитають,
куди ваш син подався з віч –
скажіть: він музику шукає,
що босою пішла у ніч".	3. І. Малкович "Свічечка букви Ї"
4. Б. Олійник "Ринг".
5. І. Малкович "Музика, що пішла"
2. Установіть відповідність між художнім засобом виразності та його назвою.
А) "Ходімо! Навіть, якщо не дійдемо, -
ходімо!";	1. Метафори;
Б) "золотий човен", "холодне небо";	2. Риторичні звертання;
В) "гори зійшлися,.. ріки злилися,..
шляхи зв'язалися";	3. Епітети;
Г) "Кладіть отут у домовину живим!..
О д н а к о в і с і н ь к о мені..."	4. Ремінісценція;
5. Порівняння.

Достатній рівень

Зробіть аналіз поданого фрагмента.

*Коли потяг у даль загуркоче,
Пригадаються знову мені
Дзвін гітари у місячні ночі,
Поцілунки й жоржини сумні...*

(В.Сосюра)

1. Визначте основну стопу уривка:
 А) хорей;
 Б) ямб;
 В) дактиль;
 Г) амфібрахій;
 Г) анапест.
2. Визначте кількість стоп у рядках:
 А) 2; Б) 3; В) 4; Г) 5.

3. Визначте вид римування:
 - А) перехресне — абаб;
 - Б) парне (суміжне) — аабб;
 - В) кільцеве (охопне) — абба.
4. Визначте види рим **бб**:
 - А) чоловіча;
 - Б) жіноча;
 - В) дактилічна;
 - Г) гіпердактилічна.

Високий рівень

Спираючись на власний життєвий досвід і знання художніх текстів, напишіть твір-мініатюру на одну із запропонованих нижче тем.

- А) Відчуваю й усвідомлюю, яка це красива й легка мова. (за творчістю І.Малковича)
- Б) У чому полягає сенс життя. (За поезіями Б.Олійника)
- В) Янгол не впаде з плеча. (за творчістю І.Малковича)
- Г) Дзвін шабель, пісні, походи, воля соколина, тихі зорі, ясні води – Моя Україна. (За творчістю В.Сосюри)
- Г) Не помились у виборі правильного шляху. (За творчістю В.Підпалого)

Варіант 2

Початковий рівень

1. Укажіть, до якого твору належить наведений фрагмент.

Його рубали, а він ріс!
На місці зрізаного дуба
Росли нові!.. І навіть хмиз
Угору дерся!.. Краю любий!..

 - А) В. Сосюра "Сад";
 - Б) В. Підпалый "Тиха елегія";
 - В) Б. Олійник "Вибір";
 - Г) В. Підпалый "Запросини".
2. Укажіть, до якого твору належить наведений фрагмент.

А в холодному небі
Золотий човен
Із хмари на хмару,
На хмару із хмари – і на місці...

 - А) В. Сосюра "Васильки";
 - Б) В. Підпалый "Запросини";
 - В) Б. Олійник "Вибір";
 - Г) В. Малкович "Музика, що пішла".
3. Про кого І. Гришин-Грищук сказав: *"Відкрите обличчя, ніжна, майже дитяча усмішка, рюсаве волосся, що спадало до пліч з-під капелюха, і довгі пальці музиканта"*.
 - А) про В.Сосюру;
 - Б) про Б.Олійника;
 - В) про В.Підпалого;
 - Г) про І.Малковича.
4. Укажіть мотиви, якими пройнята поезія І.Малковича "Свічечка букви ї".
 - А) відтворення призначення музики в житті людини;
 - Б) важливість світлих ідей серед темряви;
 - В) увіковічення рідної мови і бережливе ставлення до неї;
 - Г) уславлення оптимізму, упевненості в собі й відчуття правильно обраного шляху;
5. Вкажіть вид лірики поезії Б. Олійника "Вибір".
 - А) філософська;
 - Б) інтимна;
 - В) громадянська;
 - Г) пейзажна.

6. Укажіть поета, який є лауреатом Шевченківської премії.
 А) Володимир Сосюра;
 Б) Борис Олійник;
 В) Іван Малкович;
 Г) Володимир Підпалий.
7. Укажіть, що мається на увазі при зображенні бою боксерів у поезії Б. Олійника "Ринг".
 А) поєдинок ворогів;
 Б) перемога за будь-яку ціну;
 В) напружений стан глядачів;
 Г) життєвий поєдинок із проявами нечесності, несправедливості.
8. Вкажіть правильне твердження.
 А) "Тиха элегія" В. Підпалого – прозовий твір;
 Б) поезія Б. Олійника "Ринг" – зразок інтимної лірики;
 В) у поезії "Запросини" В. Підпалого наявні елементи казки;
 Г) "Музика, що пішла" І. Малковича – музичний твір.
9. Укажіть правильне визначення. **Анапест** – це...
 А) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на першому складі;
 Б) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 В) трискладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 Г) трискладовий віршовий розмір з наголосом на третьому складі.
10. Укажіть правильне визначення. **Хорей** – це...
 А) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на першому складі;
 Б) двоскладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 В) трискладовий віршовий розмір з наголосом на другому складі;
 Г) трискладовий віршовий розмір з наголосом на третьому складі.

Середній рівень

1. Установіть відповідність між поданим фрагментом і назвою твору.
<p>А) "Віє вітер вировий,
 Віє Ірод моровий,
 Маятник все дужче бухка,
 Стогне янгол ледь живий".</p> <p>Б) "Візьму собі землі окраєць,
 Піду блукати по світах, -
 Хай тільки вітер завиває
 В моїх розхристаних слідах".</p> <p>В) "Я розкажу тобі таке,
 Чого не зможе інший,
 Бо таємницею володіємо
 Я та ніч".</p> <p>Г) "Коли мене питають: "Рідну мову
 Чи зміг би проміняти на чужу?"
 Моя дружина сину колискову
 Співає тихо. Ліпше не скажу".</p> | <p>1. В. Підпалий "Запросини";
 2. В. Підпалий "Тиха элегія";
 3. І. Малкович "Із янголом на плечі";
 4. Б. Олійник "Ринг";
 5. І. Малкович "Музика, що пішла".</p> |
|---|---|
2. Установіть відповідність між художнім засобом виразності та його назвою.
<p>А) "Ходімо! Навіть, якщо не дійдемо, -
 ходімо!";</p> <p>Б) "золотий човен", "холодне небо";</p> <p>В) "гори зійшлися,.. ріки злилися,..
 шляхи зв'язалися";</p> <p>Г) "Кладіть отут у домовину живим!..
 О д н а к о в і с і н ь к о м е н і..."</p> | <p>1. Метафори;
 2. Риторичні звертання;
 3. Епітети;
 4. Ремінісценція;
 5. Порівняння.</p> |
|--|--|

Достатній рівень

Зробіть аналіз поданого фрагмента.

*За морем холодним, в далекій чужині,
Де сонця ніколи не видно з тайги,
Де нетрі, болота лихі та пустині,
Та скали кременні, та вічні сніги...*

(П.Грабовський)

1. Визначте основну стопу уривка:
А) хорей;
Б) ямб;
В) дактиль;
Г) амфібрахій;
Г) анапест.
2. Визначте кількість стоп у рядках:
А) 2; Б) 3; В) 4; Г) 5.
3. Визначте вид римування:
А) перехресне — абаб;
Б) парне (суміжне) — аабб;
В) кільцеве (охопне) — абба.
4. Визначте види рим **аа**:
А) чоловіча;
Б) жіноча;
В) дактилічна;
Г) гіпердактилічна.

Високий рівень

Стираючись на власний життєвий досвід і знання художніх текстів, напишіть твір-мініатюру на одну із запропонованих нижче тем.

- А) Відчуваю й усвідомлюю, яка це красива й легка мова. (за творчістю І.Малковича)
- Б) У чому полягає сенс життя. (За поезіями Б.Олійника)
- В) Янгол не впаде з плеча. (за творчістю І.Малковича)
- Г) Дзвін шабель, пісні, походи, воля соколини, тихі зорі, ясні води – Моя Україна. (За творчістю В.Сосюри)
- Г) Не помились у виборі правильного шляху. (За творчістю В.Підпалого)

VI. Підсумок уроку.

VII. Визначення домашнього завдання.

Підготувати повідомлення про життя і творчість І. Карпенка-Карого. Прочитати його твір "Сто тисяч".